

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10207/2558

บริษัทเครดิตฟองซิเอร์เอเชีย จำกัด โจทก์ ผู้อำนวยการสำนักงานประจำศาลแขวงชลบุรีผู้ร้อง นางนงนภัส เลิศเกียรติอนันต์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 27, ป.วิ.อ. มาตรา 119, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 91, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 94

ย่อ / หลักกฎหมาย

เจ้าหนี้ไม่มีประกันที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 27 มาตรา 91 และมาตรา 94 นั้น ต้องเป็นเจ้าหนี้ในหนี้เงินที่มูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ แม้ว่าหนี้นั้นยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือมีเงื่อนไขก็ตาม ผู้ร้องขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ที่ลูกหนี้ทำสัญญาประกันการปล่อยชั่วคราวจำเลยในคดีอาญา ซึ่งมีวัตถุประสงค์แห่งหนี้เป็นกรณีให้ลูกหนี้กระทำการคือให้ลูกหนี้ผู้ประกันนำตัวจำเลยในคดีอาญามาศาลตามนัดหรือหมายเรียกของศาลแขวงชลบุรี และเมื่อลูกหนี้ยังมีได้ผิดสัญญาที่ต้องกระทำการดังกล่าว ลูกหนี้ก็ไม่มี ความรับผิดชอบใช้เงินค่าปรับตามที่ศาลมีอำนาจบังคับตามสัญญา หนี้ตามสัญญาประกันในส่วนที่ให้ลูกหนี้กระทำการและยังมีได้ผิดสัญญาจึงมิใช่หนี้เงินที่ต้องขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย เมื่อต่อมาหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ลูกหนี้ผิดสัญญาประกันและศาลแขวงชลบุรีมีคำสั่งปรับลูกหนี้ ถือว่ามูลหนี้ค่าปรับซึ่งเป็นหนี้เงินที่ลูกหนี้จะต้องชำระตามสัญญาประกันเกิดขึ้นเมื่อศาลมีคำสั่งปรับ แต่เป็นหนี้ที่มิได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ไม่อาจนำหนี้ค่าปรับมาขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายได้ แม้ผู้ร้องจะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในหนี้ค่าปรับตาม ป.วิ.อ. มาตรา 119 วรรคสอง แต่ผู้ร้องก็ยังไมอาจบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้จนกว่าลูกหนี้จะพ้นจากการล้มละลายแล้ว เพราะเมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว อำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตกแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียว ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22 ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (จำเลย) เด็ดขาดเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2552 ต่อมาวันที่ 22 กันยายน 2553 ผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ค่าปรับผู้ประกันในคดีอาญาจากกองทรัพย์สินของลูกหนี้เป็นเงิน 140,000 บาท เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งไม่รับคำขอรับชำระหนี้ของผู้ร้อง เนื่องจากยื่นพ้นกำหนดระยะเวลาตามกฎหมาย ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้มีการกลับคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รับคำขอรับชำระหนี้ของผู้ร้องไว้ดำเนินการต่อไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำคัดค้านว่า หนี้ของผู้ร้องตามสัญญาประกันเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ทำสัญญาประกัน ผู้ร้องต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด แม้หนี้จะยังไม่ถึงกำหนดหรือมีเงื่อนไขเพราะศาลยังมีคำสั่งว่าลูกหนี้ผิดสัญญาก็ตาม การที่ผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 91 และไม่มีพฤติการณ์พิเศษหรือเหตุสุดวิสัย จึงไม่อาจรับคำขอรับชำระหนี้ของผู้ร้องได้ คำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ชอบแล้ว ขอให้ยกคำร้อง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งว่า หนี้ตามสัญญาประกันของลูกหนี้เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ทำสัญญาประกัน ซึ่งเป็นวันก่อน

วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และถือเป็นหนี้ยังไม่ถึงกำหนดหรือมีเงื่อนไข ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 94 ผู้ร้องจึงยื่นคำขอรับชำระหนี้เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามกฎหมาย ยกคำร้องของผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับลงวันที่ 23 เมษายน 2553 และในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2553 ครบกำหนดยื่นคำขอรับชำระหนี้วันที่ 28 กรกฎาคม 2553 เนื่องจากวันที่ 25 ถึง 27 กรกฎาคม 2553 ตรงกับวันหยุดราชการ ผู้ร้องเป็นเจ้าของลูกหนี้ในมูลหนี้ค่าปรับที่ลูกหนี้ทำสัญญาประกันการปล่อยชั่วคราวจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ 2983/2550 หมายเลขแดงที่ 4797/2550 ของศาลแขวงชลบุรีเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2551 ต่อมาวันที่ 8 กันยายน 2553 ลูกหนี้ผิดสัญญาและศาลมีคำสั่งปรับลูกหนี้เป็นเงิน 140,000 บาท ตามสำเนาสัญญาประกัน และสำเนารายงานกระบวนการพิจารณา เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2553 ผู้ร้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ดังกล่าว คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำขอรับชำระหนี้หรือไม่ เห็นว่า เจ้าหนี้ไม่มีประกันที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 27 มาตรา 91 และมาตรา 94 นั้น ต้องเป็นเจ้าหนี้ในหนี้เงินที่มูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ แม้ว่าหนี้ยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือมีเงื่อนไขก็ตาม คดีนี้ผู้ร้องขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ที่ลูกหนี้ทำสัญญาประกันการปล่อยชั่วคราวจำเลยในคดีอาญา ซึ่งมีวัตถุประสงค์แห่งหนี้เป็นกรณีให้ลูกหนี้กระทำการคือให้ลูกหนี้ผู้ประกันนำตัวจำเลยในคดีอาญามาศาลตามนัดหรือหมายเรียกของศาลแขวงชลบุรี และเมื่อลูกหนี้ยังมิได้ผิดสัญญาที่ต้องกระทำการดังกล่าว ลูกหนี้ก็ไม่มีควมรับผิดชอบใช้เงินค่าปรับตามที่ศาลมีอำนาจบังคับตามสัญญาหนี้ตามสัญญาประกันในส่วนที่ให้ลูกหนี้กระทำการและยังมิได้ผิดสัญญาจึงมิใช่หนี้เงินที่ต้องขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย เมื่อต่อมาหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ลูกหนี้ผิดสัญญาประกันและศาลแขวงชลบุรีมีคำสั่งปรับลูกหนี้ ถือว่ามูลหนี้ค่าปรับซึ่งเป็นหนี้เงินที่ลูกหนี้จะต้องชำระตามสัญญาประกันเกิดขึ้นเมื่อศาลมีคำสั่งปรับ แต่เป็นหนี้ที่มีได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ไม่อาจนำหนี้ค่าปรับมาขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายได้ แม้ผู้ร้องจะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในหนี้ค่าปรับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 119 วรรคสอง แต่ผู้ร้องก็ยังไมอาจบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้จนกว่าลูกหนี้จะพ้นจากการล้มละลายแล้ว เพราะเมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว อำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ตกแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียว ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22 ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้ ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกคำร้องของผู้ร้องที่ขอให้กลับคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

ชัยยุทธ ศรีจำนงค์ · ทศนีย์ จันสัญญาชัย ธรรมเกณท์ · ปิยกุล บุญเพิ่ม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/10207/2558>